

A KATOLIKUS CSERKÉSZEK ÖKUMENIKUS LEHETŐSÉGEI

Tájékoztató a katolikus papság, akolitusok, lelkipásztori kisegítők, szerzetesek, hitoktatók, egyházi oktatási intézmények vezetői részére.

Tájékoztató a protestáns lelkészek részére.

Tájékoztató a Magyar Cserkészszövetség országos és kerületi vezetői, csapat- és rajparancsnokai, valamint őrsvezetői részére.

A Magyar Cserkészszövetség Táborkereszt Papi Konventje a tavalyi 100 éves találkozóán, aláírásával megerősítve újra hitet a cserkészlet szolgálata mellett. Idei nov. 13-i találkozóán Dr. Beer Miklós püspök vezetésével tájékoztatót dolgozott ki a katolikus cserkészek ökumenikus lehetőségeiről.

"Hol van ez leírva?" - kérdezte a 100 éves Nemzeti Nagytábor tutajtúrája előtt egy református csapatparancsnok. Nos a Katolikus Egyház Ökumenikus Direktóriumában ('96 Szent István Társulat), amit nekünk be kell tartani és alkalmazni a cserkészprogramokra, táborokra stb.

109. p. "A közös imádságot ajánljuk ... nemzeti ünnep, természeti csapás, nemzeti gyász, hősi halottak emléknapja stb."
111. p. "E közös imádságot közös megegyezéssel (résztevő egyházak stb.) ... kell előkészíteni. Jó előre meghatározni a résztvevők szerepét, kiválasztani a témákat, szentírási olvasmányokat, énekeket, imádságokat ... olyan Szentírás fordítást, melyet minden résztvevő elfogad ..."
112. p. Az imádság helye olyan legyen "... hogy mindenki elfogadja, megfelelően be lehessen rendezni és emelje az áhítatot."
113. p. "A résztvevők ... saját liturgikus ruhájukat viselhetik."
114. p. "Mindig ... szem előtt kell tartani (tanbeli eltérések miatt) ... a katolikus Egyház szentségi közösségre vonatkozó tanítását és fegyelmét."
115. p. "Mivel a vasárnapi szentmise az egész liturgikus esztendő alapja és központja, a **KATOLIKUSOKNAK...KÖTELEZŐ VASÁRNAPOKON ÉS PARANCSOLT ÜNNEPEKEN A SZENTMISÉN VALÓ RÉSZVÉTEL.** (jan. 1, jan. 6, aug. 15, nov. 1.) Ezért nem tanácsos ökumenikus imatálalkozókat rendezni vasárnap, s föl kell hívni a figyelmet arra, hogy a katolikusoknak, ha **VASÁRNAP** ökumenikus találkozón vagy más egyházak és egyházi közösségek imádságán vesznek részt, még **ELEGET KELL TENNIÜK** a szentmisén való részvétel kötelezettségének."
129. p. "Az eucharisztikus közösség tehát elválaszthatatlan a teljes egyházi közösségtől és annak látható kifejezésétől."
133. p. "A katolikus Egyház szentmiséjében a Szentírást ennek az Egyháznak a tagjai olvassák és hirdetik."
134. p. "A katolikus **SZENTMISÉBEN A LITURGIA RÉSZÉT KÉPEZŐ HOMÍLIA** A PAPNAK vagy a diakónusnak van fenntartva ..."
135. p. "... a szentmisén kívüli szertartásokban a 118. p-ban mondott szabályokat kell betartani":
118. p. "Más egyházakban és egyházi közösségekben tartott liturgiák esetében a katolikusoknak azt ajánljuk, hogy vegyenek részt a meghívó közösség zsoltáraiban, rezponzóriumaiban, énekeiben, mozgásaiban. Ha a vendéglátók kezdeményezik, fölolvashatnak olvasmányt és prédikálhatnak."
139. p. "Amikor ... istentiszteleti helyet közösen használnak, gondosan mérlegelni kell az **EUCCHARISZTIA ŐRZÉSÉNEK** kérdését - például egy elkülönített fülke vagy kápolna biztosításával ... számolva azok érzékenységével, akik az épületet még használják."

Mit jelent mindez a cserkészzetben? Testvérek vagyunk, de vannak határaink. Ugyanígy a protestáns hívők is elzárkóznak az összemosástól. Tehát:

SZENTMISE:

- "A HÉT ELSŐ NAPJÁT" (Jn. 20,1), az Eucharisziát nem zárhatjuk ki a táborból.
- Ökumenikus mise nincs.
- A szentmise nem megbontható, részekre nem szedhető, nem keverhető.
- Egy oltáron egy asztalnál egyszerre végzett szentmise és protestáns úrvacsora nincs, úgy sincs, ha szakaszokra szedve, váltakozva végezzük, úgy sincs, ha minden katolikus a papjánál áldozik, és minden protestáns a lelkészénél vesz úrvacsorát.
- Olyan sincs, hogy közös ige-istentisztelet, ami után a katolikusok külön mennek az áldozati részre.
-

LITURGIA felhatalmazott világi vezetésével (paphiány miatt, szentmise helyett), áldoztatással:

- a megbízott és felhatalmazott világi által vezetett katolikus liturgiára is ugyanez érvényes: nem megbontható, nem keverhető.

LEHET:

- együtt kezdeni, és üdvözlés, bevezető ima után külön menni, ott szabályos szentmisét és protestáns istentiszteletet végezni, majd utána ismét összejőve közös áldást adni.
(lásd '26 Megyeri Nagytábor, '98 Pákozdi csata 150. évfordulója, 2005 Sztílich-park XI/11 fesztivál)
- lehet ökumenikus istentiszteletet, áhítatot végezni, DE nem vasárnapi szentmise helyett,
- katolikusnak a szentmisét, vagy katolikus liturgiát SEMMI nem tudja helyettesíteni!
- "A HÉT ELSŐ NAPJÁT" (Jn. 20,1), az Eucharisziát nem zárhatjuk ki a táborból!

FIGYELJÜK ARRA,

hogy minden program (cserkésznap, fesztivál, rendezvények, táborok itthon és külföldön, őrsvezető-segédtszti-tiszti képzés) tervezésénél ezt tartsák szem előtt:

- katolikusoknak biztosítsák, ami neki jár,
- protestánst - akár csak egyet is!!! - ne kényszerítsünk katolikus szentmisére, még ha jönne is, hanem biztosítsuk számára az istentiszteletet.

A csapatparancsnokok és egyéb vezetők kötelesek a Katolikus Egyház jogrendjét (amelybe a liturgikus előírások is beletartoznak) tiszteletben tartani. Ne terheljük a cserkészzetet liturgikus úttöréssel. Inkább a testvériséggel, a korrekt liturgiával és az állandó párbeszéddel vívjuk ki a tiszteletet.

ÖKUMENIKUS JÓ PÉLDÁK:

1. A megalakulástól, 1912-től 1945-ig az egymás iránti tisztelet és megértés vezette a katolikus, református és evangélikus cserkészvezetőket.

2. Azt se feledjük, hogy a cserkésztáborokban naponta kétszer van ökumenikus imádság, minden reggel és este.
3. '26 Megyeri Nagytábor: a nyolcezer fiú külön-külön szentmisén és istentiszteleten. Egyszerre végezve, énekelve vonulnak a közös zászlóhoz, közös záróimára.
4. '98 Pákozdi csata 150. évforduló, háromnapos számháború: záró vasárnapon egyik dombon 1,300 katolikus, másikon 100 protestáns. Egyszerre az istentisztelet és a szentmise.
5. A Tatracor Közép-Európai Jamboree táborának közepén ökumenikus, taizéi stílusban berendezett sátor.
6. 2005. Sztilich-park XI/11 fesztivál: csúriben a püspöki, történelmi jelmezes szentmise, kápolnánál az istentisztelet. Egy-időben végezve vonulnak a közös zászlóhoz és kereszthez. Közös imával és áldással zárul.
7. Svéd Jamboree lelki programjainak helyszínén a sátrak a Szent Péter templom árkádjait idézték.
8. Lendvay-Lintner Imre USA-beli táborélménye: négyféle felekezet, négybevágott-egybetolt oltár. A közös kezdőimák után mind a négy felekezet magával visz egy negyednyi oltárt, majd végezve ismét egybeillesztik a közös záróimára. Jól kifejezi az egység vágyát.

Ez a nagy álom! De addig igazodnunk kell a ma érvényes Direktóriumhoz. Így lehetnek a cserkésztáborok liturgiái a katolikusok számára nemcsak érvényesek, hanem törvényesek is.

Budapest. Piarista gimnázium, 2013. nov. 13.

Dr. Beer Miklós püspök vezetésével
az MCSSZ Táborkereszt Papi Konvent

ÖKUMENÉ ÉS CSERKÉSZET

Az MCSSZ Elnökségének, a Mustármag közösségnek, és minden jóindulatú cserkésznek

I. A fehérvári egyházmegye papja vagyok: JÓ PÉLDÁK

- Ragyogó ökumenikus példánk 1849. Csákberény: az osztrákok egyszerre végezték ki a református lelkészt és a katolikus papot, mert egyként nem olvasták fel az osztrák rendelkezést. Emléküket táblák őrzik.
- Prohászka Ottokár püspökünk, a XX. sz. legragyogóbb püspöke (Igen, nem Mindszenty!). Ravasz László református püspök minden parochián megnézte a lelkészek könyvtárát. Első kérdése: Prohászka, "Elmélkedések az evangéliumról" hol van? És Prohászka íróasztalán kinek a fényképe volt? Ravasz Lászlóé!
- A katonai szolgálatban két évig együtt voltunk, katolikus és református növendékek. A leszerelés után pl. Pesten ez fociban folytatódott. És ... amikor egy ritka szótárra volt szükségem, a református teológus nekem, a katolikusnak szerzett egyet, nem a társainak!
- 15 évig a Sárvidéken szolgáltam. Ragyogó református lelkészeket ismertem meg. Mind között a csúcs Bogárdi Szabó István püspök édesanyja (ott házsomszédom), úgy tudom, Ravasz László leszármazottja, valódi szent!
- Csepelen harminc éve MINDEN HÓNAP második keddjén - mindig más-más plébánián, parochián - együtt a Lelkészi Kör (római katolikus, görög katolikus, református, evangélikus, baptista, zsidó) tagjai tiszteletben, barátságban. Egyetlen fájó találkozási volt, amikor a Reformáció évfordulóján megismételték azt az ötszáz évvel ezelőtti nyilatkozatot, ami az EUCHARISZTIÁT gyalázatos bálványimádásnak titulálja. Akkor este a legszelídebb katolikus pap kérdésére, minden protestáns lehajtotta a fejét. Csak annyit mondtak: nekik a barátságunk többet ér, mint ez a nyilatkozat ...

Erről ennyit. Nekem, és körülöttem tehát NINCS TABU az ökumenével kapcsolatban.

II. Cserkészlet: ÖKUMENIKUS JÓ PÉLDÁK:

1. Bájos verseny, hogy honnan indult az MCSSZ: Králik L. Nagybecskerek? BiPi-t látogató református és evangélikus lelkészek? A Budai Egyetemes Katolikus Gimnázium őrsé?
2. Tény: 1912. dec. 28. Kálvin téri református templom az MCSSZ születése - első perctől testvériesen ökumenikus. És a megalakulástól 1945-ig az egymás iránti tisztelet és megértés vezette a katolikus, református, evangélikus (és zsidó!) cserkészvezetőket. Sőt lehet mondani, hogy a gyakorlati ökumené az MCSSZ-ben valósult meg először, mégpedig a lehetőségek tiszteletben tartásával!
3. Ne feledjük, hogy az MCSSZ táboraiban naponta kétszer van ökumenikus imádság, minden reggel és este.
4. '26 Megyeri Nagytábor: a nyolcezer fiú külön-külön a szentmisén és istentiszteleten. Egyszerre végeztek, és a két helyszínről, énekelve, egyszerre vonultak a közös zászlóhoz és kereszthez. Közös imával zárult.
5. A Táborkereszt évenkénti Egyházi Konvenjeire (harminc év óta!) mindig meghív egy protestáns előadót, többnyire az ICHTHÜSZ-ből.
6. '98 Pákozdi csata 150. évforduló, három napos számháború: a záró vasárnapon egyik dombon 1,300 katolikus, másikon 100 protestáns. Külön-külön, de egy időben az istentisztelet és a szentmise.
7. A Tatracor Közép-Európai Jamboree táborának közepén ökumenikus, taize-i stílusban berendezett sátor. Elmélkedés, és gyóntatás céljára.
8. 2005. Sztrilich-park XI/11 fesztivál: a csűrben püspöki, történelmi jelmezes szentmise, a kápolnánál pedig az istentisztelet. Egy időben végezve, vonulnak a közös zászlóhoz és kereszthez. Közös imával és áldással zárul.
9. Svéd Jamboree lelki program helyszínén a sátrak elhelyezése a Szent Péter templom árkádjait idézték.

10. Lendvay-Lintner Imre (most az MCSSZF Fórum elnöke), USA-beli táborélménye: négyféle keresztény felekezet, négybevágot-egybetolt oltár. A közös kezdőimák után mind a négy felekezet magával visz egynegyednyi oltárt, majd végezve ismét egybeillesztik a közös záróimára. Jól kifejezi az egység vágyát, de nem hág át semmilyen szabályt.
11. 2013. Ócsa NNT: Barnabás mint Elnök, gitározik a Nagyboldogasszony napi szentmisén. Igen kedves gesztus.
12. 2016. Szombathely, Szent Márton kerületi Nagytábor: Impozáns, bazilika-szerű mise sátor az Eucharisztia őrzésével. A táborzáró szentmise és istentisztelet (Úrvacsorával): Közös kezdő ének a központi zászló és kereszt előtt, utána külön helyszínre menetel, majd mindkettő végeztével újra a zászló előtt közös ének és áldás.

Jómagam a IV. Fehérvár-Veszprémi kerülethez tartozom. Több mint húsz évig láttam (olykor vezettem) a kerület kiképző táborait. Mindig a legnagyobb gonddal figyelték az ökumenére! Már jóval a tábor szervezése előtt keresték a papot és a lelkészt, és elhozták a világ végéről is. Ezt láttam.

Tehát sem az MCSSZ-ben, sem a szűkebb környezetemben, a cserkész kerületemben NEM TABU az ökumené.

Láttam, tudok szerencsétlen megoldásokat. De ezek nemtudásból, tapasztalanságból, vagy rosszul fölfogott ökumenéből származnak. És ügyetlenségből. Ilyet láttam VK-n, kisebb és nagyobb táborban, dzsembori készüléten, stb. Ezeket jó elkerülni, mert a katolikus egyház vezetőiben, akár papjaiban is növelhetik az ellenérzést felénk! Ezért jó tanácsot kérni pl. a Táborkereszt és az ICHTHÜSZ tagjaitól.

És persze vannak emberi gyarlóságok papban és lelkészben is. Ezek is egyéni dolgok! Nem szabad általánosítani.

A katolikusok lehetőségeit a 2013. nov. 13-i Táborkereszt nyilatkozat ismerteti!

Budapest Csepel, 2019. okt. 9.

Kispál György cst.
Táborkereszt